

Petercsák Andrea:

Disztichon

Nyári színekben fürdik szép születésnap csokrom.
Még hull róla a víz, s életem egyre pereg.

Kocsán László:

Míg a szerelem

Osztott vackom kérge alatt,
rejtőző lárvák szürcsölik az éjt,
csak a szél kószál a redők között,
érintve a szenvedélyt.

Én vagyok s Veled vagyok
míg a szerelem
tiporva-tépve, barázdát von
a csapzott, remegő létre.

Varga Hajnalka:

Ébredés ?

Az ébredés álmosan gázolt végig rajtam
A megvilágosodás csonkatestét felemelte
Majd magábaszívta
A távolból keserűen zokogott fel
A megtisztult gondolat
Az eszmélés átszűrődött vékony húrjain
Hajnal illat lebbentette ruhája szélét
Mit jelentett az álom?
A kávéfőzőben már zubogott a víz
A mentőautó szirénája fejemben kört írt le
Festő színezte az eget
Az álom újból visszatér
A születésnap torta marcipánvirága
Tegnap?
Elolvadt
Hová vezetnek a lépcsők?
A madár csőrével megkocogtatta az ablakot
A szekrény recsegve ásított
A végtelen nem győzhető le
Az ébredés álmosan gázolt végig rajtam
Magábaszívta
Gyermekkorom óta kísért

Az eszmélés átszűrődött vékony húrjain
A festő milyenre festette az eget?
A megvilágosodás csonka-testét felemelte
A születésnap torta marcipánvirága
Hová vezetnek a lépcsők?
Elolvadt
A festő színezte az álmot

A végtelen legyőzhető?

(Megemlékezés)

Konkoly Éva:

H O L D F É N Y - U T A Z Á S

Ezüst téglákkal kirakott út,
ahogy a hold teljes
kerekségével, pompájával
rásüt a tengerre,
erre a hatalmas
rettegett lényre,
és a hullámok
ringatják testedet
- eszed a végtelenbe jár -
és visznek az ezüst hídon,
ahol csak a Mindenható jár,
Végtelen nagy üresség
és teltség árad a
holdból, a vízből,
s az ember oly védtelen
és gyenge.
Gyenge, mint a szellő
mi arcodat simogatja,
lányak a hullámok.
Fekszel a víz felszínén,
s az, mint egykor
anyád a bölcsőben
ringat s elaltat.
Elaltat, de azt hiszem
örökre.
Tiéd az angyalok útja
s a mennyeknek világa,
de legfőképpen te vagy most tulajdon.
Végleg és örökre,
megtaláltad a helyed de nem a nagyvilágban,
hanem a íz ringató
ölelő s halálthozó karjában.

Jesoló, 1992. augusztus 12.

Wágner Gábor:

A P R O P A G A N D I S T A

A buszsofőr a negyvenegynéhány fokos hőség miatt hagyta nyitva a vezetőfülke ajtaját, és a kétórás hírek eseményei félhangosan szűrődtek ki az utastérbe. Monoton dobolás volt ez a füleknek, s jó alapot teremtett a bágyasztó meleggel együtt az elbambulásra.

A buszon csak néhány utas volt, néhány, a kánikulától félájult utas. Kifelé néztek a kopott ablakon át az utcára, a vöröslő betont bámulták, miközben agyuk a napi teendőkre, vagy a sorsdöntő kérdésekre próbált koncentrálni.

A busz egy megállót elhagyva éppen átlagos városi sebességét igyekezett elérni, mikor a fiatalember mereven az utasokat nézve a busz legvégéből a letelejére indult. Egy térdigérő világos színű ballonkabát volt rajta, egy barna vászonnadrág és szandál. Egyik kezével a kabátja alá nyúlt. (Mintha kézbe fogott volna valamit.) A másikkal az ülések támlájába kapaszkodva tartotta meg egyensúlyát, és segítette magát előre. Lépései jól kiszámítottak voltak, mintha előre ásott nyomokba lépne. Senki sem figyelt fel rá, hogy mit csinál. A sofőr füttyörszett, de nyálhiányos szájában néha hártaként elpattant a hang, s ez erőtlen fújást hallatott ilyenkor. Mindkét kezével a kormányt fogta. Szája sarkából cigaretta lógott alá, s a füst, mit kifúj, szétterülve az ablakon, sugárirányba terjedt mindenfelé.

A nyitány pillanatok alatt lefutott. A fiatalember egyik kezével feltépte a vezetőfülke ajtaját (szinte megrándult az egész busz), másik kezét pedig kirántotta a kabát alól, s egy géppisztolyt tartott a sofőrre.

- Megállni! - üvöltötte, s belerúgott a legközelebbi utasba, aki felsikoltott, s a falhoz húzódott rémületében.

A sofőr szeme - szája tágranyílt a csodálkozással teli rémülettől, s remegve engedelmeskedni próbált. Lába azonban véletlenül a gázra lépett, s a busz meglódult.

- Jajj, elnézést, ne .....- kezdett gyorsan mentegetőzni, de egy ropogó sorozat keresztülyuggatta a testét, s ő a fülke belső oldalára esett. Szeme élettelenül bámult maga elé, s a szájából kiesett a cigaretta, helyén pedig vércsík jelent meg, s lefutott az állára, onnan pedig a földre.

A fiatalember gyorsan cselekedett; félig belépett a fülkébe, s lefékezte a buszt, miközben fegyverét a halálra rémült utasokra tartotta.

Csak semmi pánik - mondta figyelmeztetően, a pánik azonban rögtön kitört. Egy férfi a földre vetette magát, az ülésorok közé, tarkójára helyezett kézzel. Még ketten követték a példáját. Egy asszony, akiből a lövésekre rögtön kirobbant a hisztérikus sírógörcs, a táskáját nyújtotta a fiatalembernek jobb kezével, miközben a bal remegve a füle körül motoszkált a fülbevalók után. Egy anya elájult, arcából kifutott a vér, a feje hátrahanyatlott. A kislány az ölében ült, rövidnadrágja alól pisicsík vándorolt lefelé a lábán, s befolyt a szandáljába. Nagyokat szipákolt, a könnye fényesítette átvörösödött arcát. Kezével az előtte levő üléstámlát szorongatta, s halkán rimázkodott:

- Ne tessék bántani, engem ne tessék bántani! Meg az anyukámat se tessék bántani! Ne tessék.....

Idős férfi indult el a széksorok között hátulról előre a fiatalember felé. Lassan lépkedett a kora miatt, s a földön fekvők is akadályt jelentettek.

- Kérem, nekem nincsen pénzem, én nyugdíjas vagyok! - nyöszörögte, s könyörögve kulcsolta össze kezét maga előtt.

- Álljon meg! - szólt rá a fiatalember idegesen, de az öreg, mintha eszét vesztette volna, csak jött, egyre előre, s közben könyörgését hajtogatta.

- Azt mondtam, hogy álljon meg! - ismételte meg nyomatékosabban az előbbi felszólítását, majd hirtelen a levegőbe löve felkiáltott:

- Nyugodjanak meg! Nem akarom.....

Felpattant egy férfi, és erőteljes hangon félbeszakította:

- Ide figyeljen! Engedje el.....

- Üljön le! - üvöltött rá a fiatalember, majd hirtelen hátrább ugrott (már szinte a vezetőfülkében volt), mert az öregember a közelébe ért. A fegyver agyával arcon sújtotta, s lábbal a legelső ajtónak taszította. Az öregember arca recscent, majd ezt rövid, de annál élesebb szisszenés követte, mint mikor a lufiból hirtelen kiengedik a gázt. Nekiesett az ajtónak fejjel, s lassan lecsúszott a lépcső aljára. A véres csíkon - ami a fejéből szivárgott, s amit az ajtó üvegén húzott maga után -, keresztül nézve az utca égni kezdett, s izzása az aláömlő, forró lávára emlékeztetett. Az öreg nem mozdult.

- Értsék már meg, hogy nem akarom magukat bántani!

A fiatalember hangosan, jól tagoltan ejtette ki a szavakat, hogy a halálba lassan beletörődő utasok jól megértsék, és megnyugodjanak.

Ideges volt, mert jobbra számított. Azt sejtette, hogy erőszakot is kell majd alkalmaznia, de ez az öntudatvesztés az utasok részéről meglepetésként érte. Ez aznap már a harmadik busz volt, s egyikén sem ért el eredményt. A nyugalmat pedig egyre hamarabb kezdte elveszíteni. Már most is csak leheletnyi választotta el, hogy elveszítse az eszét, és lőjön. Lassan, de biztosan nyugalmat erőltetett magára. Végre teljes csend lett, ő folytatta:

- Csak beszélni akarok magukkal - hangja barátságos, már - már behízselő volt.

- Csak el szeretnék mondani maguknak valamit. Én csak .....

A férfi újból felállt, és megszólalt kemény, nyugodt hangján:

- Engedje el őket, én itt maradok túsznak. Fontos ember vagyok!

- Úristen, ez nem igaz - nyögte alig hallhatóan a fiatalember, majd a férfit parancsolt: Üljön le! Azonnal!

A férfi azonban továbbra is állva maradt.

- Ide figyeljen, próbáljunk megegyezni. - A hangja továbbra is nyugodt és kiegyensúlyozott maradt.

- Utoljára mondom, hogy üljön le! - sziszegte a fiatalember, arca elváltozott, durva vonások gyarapodtak rajta. A fegyvert a férfire fogta, aki azonban állva maradt, sőt folytatta:

- Ne higgye, hogy meg..... A többi utasnak úgy hatott a gépfegyver kalapálása, mintha az az egész tárat a férfibe ürítette volna. A test sokáig pörgött ide-oda a levegőben, nem engedték elesni a beleszapó golyók. A forgástól vér spriccelt körbe-körbe, behintett mindent, mintha vetne. Aztán a fegyver elhallgatott, az élettelen test pedig kizuhant az ülésorok közé. Összecsuklott; olyan volt, mint egy szivacsból készült madárijesztő.

- Így jár mindenki, aki nem hallgat meg - mondta a fiatalember fenyegetően. Erre kitört a pánik. Jajongott, sikított, üvöltött mindenki. Egyesek úgy, hogy fülükre tapasztották a kezüket, s a fejüket rázták ide - oda.

A fiatalemberből is kezdett kitörni valami, valami hasonló érzés. Úgy érezte, hogy az agya lassan kicsúszik a fejéből, és csak üresség marad a helyén.

- Ne csinálják ezt - mondta fenyegetően elvékonyodó hangon, de nem tartotta valószínűnek, hogy meghallotta valaki is. Pánikszerű tanácstalansággal nézett ide - oda, egyik utasról a másikra.

Aztán minden villámgyorsan lejátészódott. A fiatalember keményen megragadta a géppisztolyt, ujja belevörösödve a ravaszba nyomódott.

Záporoztak a lövedékek (a férfiba úgy látszik mégsem az egész tárat lőtte bele), a nyögés, a hörgés lassan elhalkult, majd minden zaj elült, s a végső csendet az utolsó test földre puffanása jelezte. A fiatalember leeresztette fegyverét, s elővigyázatosan végigsétált a sorok között. Az egész föld tiszta ragacs volt, s szandálja folyton hozzátapadt a gumiborítású padlóhoz.

Megbökdösött mindenkit a fegyverével, s közben folytak a könnyei.

- Miért nem hallgattatok meg?! - kérdezte a kifacsarodott pózban fekvő testektől kétségbeesve.

Megrázta a fejét ekkeseredetten, majd megfordult hirtelen, és a busz elejébe sietett. Benyúlt a fülkébe, kinyitotta az ajtót, s lelépett a betonra. Miközben elvegyült a járókelők között, fegyverét visszahelyezve a kabát alá.

Szandálja vörösfekete nyomott hagyott maga után.

II.

Sötétedett. Az ég levetette nagykabátját, s a földre dobta. A levegő enyhült kissé, lágy szellőcske barangolt az utcán.

A fiatalember cigarettázott. Mélyen leszívta és kifújta a füstöt. Idegesen toporgott, a buszra várt. A tizenkettedikre. A legutolsóra. Már nagyon elege volt a sikertelen próbálkozásokból, a lehetetlen, csak magukkal törődő, gyáva emberekből. Úgy gondolta, tesz még egy próbát, aztán ha ez sem sikerül, akkor hazamegy, lefekszik, reggelre elfelejtkezik az egésztől és megpróbál együtt élni a kudarc érzésével.

Az előző buszon felidegesítette magát. Sokan voltak, s mindenki a csomagjai segítségével tülekedett az ülőhelyek felé. Egy terhes asszonyt gyomron vágta, aki erre összegörnyedve hányni kezdett.

- Nem otthon van! - förmedtek rá egy páran.

Egy öregembert is felökleltek, s egyensúlyát veszítve elzuhant, magával rántva négy - öt embert.

- Nem itt van az ülés, tata! .....Ez nem majális, öreg! ..... Mit lökdösödik?! - ezek voltak a reakciók. A fiatalemberben forrt a düh. Száját össze kellett szorítani, nehogy megszólaljon, mert az mindent elrontott volna. A helyzete sem volt a legjobb, oldalazva a vezetőfülkéhez ment. Megállat, és várta a pillanatot. Aztán egy beszélgetésfoszlány csapta meg a fülét, és meghozta számára azt, amit várt.

Két negyvenkörüli nő beszélgetett, csacsogtak az élet dolgairól, a napi témákról. Az egyik fontoskodva megkérdezte:

- Hallottad, hogy ma egy ismeretlen férfi kiirtott egy busznyi embert?

Mire a másik őszinte csodálkozással tágra meresztette őzikeszemeit:

- Tényleg, jujj, de érdekes!

Ekkor határozta el, hogy cselekszik. Előhúzta fegyverét, s aztán minden ugyanúgy történt, mint az előző alkalmakkor. Csak most többször a levegőbe kellett lönie, mire észrevette mindenki, hogy ott van, és hogy valamit csinál.

Jött a busz. Komótosan megállt, s nagyot szisszenve kinyíltak az ajtók. A fiatalember az elsőnél szállt fel, s éppenhogy egyensúlyba hozta magát, már fel is tépte a vezetőfülke ajtaját.

Elővarázsolta a géppisztolyt, s a sofőr orra alá dugva fenyegetően rárivallt:

- Ne merj elindulni!

A buszvezető engedelmes rémülettel lehúzta lábát a gázpedálról, kezeit pedig nyílegyenesen maga fölé emelte. A motor halkán duruzsolt tovább. A fiatalember megfogta a sofőr csuklóját, kirángatta a férfit a fülkéből, és az utasok közé penderítette. Nem voltak sokan a buszon, legfeljebb tizen - tizenöten. Rámeredtek a fiatalemberre. A pánik még nem tört ki, de az arcokon látszott, hogy a rémület és a feszültség nőttön nő bennük.

- Jól van, csak nyugalom! - kezdte a fiatalember. - Nem bántok senkit, csak közölnivalóm van magukkal, aztán elmegyek.

Elhallgatott, s aztán farkasszemet nézett az utasokkal, akik próbálták megemészteni a hallottakat, s nem tudták, hogy örüljenek neki, vagy legyenek elővigyázatosak, és féljenek továbbra is.

Nagyon mély volt a csend. Az utasok várták már a folytatást, a fiatalember pedig a megfelelő pillanatot a kezdésre. A fegyvert továbbra is rájuk szegezte biztos, ami biztos alapon. Ennek ellenére bizakodó volt és optimista.

- Nagy bajban van a világ - kezdte - iszonyú nagy bajban. Tudják, hogy Etiópiában s más afrikai országban millióan éheznek és halnak éhen? És azt tudják, hogy Közép - és Dél Amerikában, Afrikában egymást irtják az emberek, hogy testvérek, rokon népek harcolnak egymás ellen, hogy állandó háború van, hogy megállás nélkül folyik a vér?! És azt tudják, hogy még mindig él a fasizmus, a rasszizmus, a fajüldözés, s bemocskolja az emberiség jó hírét?! Hogy egyes országokban oktanulnivalóan gyilkolnak bűnözők, a MAFFIA, hogy senki sincs biztonságban?! Szerte a világon milliók nyomorognak, napokig nem esznek, nem isznak, életük merő vegetáció csak! Gondoljatok rájuk! És gondoljatok a terroristák áldozataira, ártatlanokra, akiket darabokra trancsíroz és tép a bomba! Gondoljatok a gyerekekre, az anyákra, a diktatúrák ellen lázadó névtelen forradalmárookra, mártírokra. Jusson eszetekbe a környezetszennyezés, az hogy

oxigénünk nincs, a szmog lassan beborít mindent, hogy légzőmaszkkal járhatunk majd az utcán, hogy nem lesznek állatok, növények, erdők, csak beton és füst, s aztán majd mi is eltűnünk. Kell ez?! S végül jusson eszetekbe a legfontosabb, a legnagyobb veszély: a fegyverkezés!! Az atom és hidrogénbomba, ami mindent veszélyeztet, mindent ami létezik, mindent ami él ..... az Életet! .....Az élet csupa félelmetes és labilis dolgokból áll. Ugye nem akartok félni? Elhallgatott, hangja ekkor már nem volt fenyegető és durva, hanem szenvedélyes, nyílt és tiszta. Géppisztolyt tartó kezét leengedte, s a másikat pedig az utasok felé nyújtotta, nyitott tenyérrel lefelé.

- Értitek, emberek? - kérdezte lassan - Értitek? Össze kell fogunk .....segíteni mindenkin, a nyomorgókon és éhezőkön, az egész Földön. Meg kell akadályozni a pusztulást. Meg kell ragadni egymás kezét, és segíteni. Adakozni kell nekik, értük, magunkért.

Befejezte, s fejét lehajtva lesétált a buszról. Elégedett lassúsággal indult el előre, hátra se nézve. Csak azt hallotta, hogy a buszon zokogás tört ki, s boldog volt. Teljes mértékben ezt várta; hogy beszélni fog, s a beszéde megmozgatja a szíveket, az érzéseket, s könnyet fakaszt először, majd utána segítenivágyást.

Boldog volt, s elégedett önmagával.

El volt telve magától, és tökéletesnek, befejezettnek tekintette a mai napot. A fegyvert messzire elhajtotta, kinyújtózott, és megállt rágyújtani.

Ekkor ugrottak rá a busz utasai. Egyesek még mindig eszelősen sírtak a rémülettől. A fiatalember fel sem fogta, hogy mi történik. Csak annyit látott, hogy közeledik arcához a beton, s kész. Amit utoljára érzett, az az volt, hogy homloka megnyílik, s kiloccsan belőle valami meleg, mint mikor egy teli pohár italt hevesen felkapunk az asztalról, s az ital - például kakaó - egy része kilöttyen. Lelke talán szintén a homlokán távozott, az agy mellett kibújt ő is a résen. Azt már csak felülről - testétől függetlenül - látta, amint darabokra szaggatják. Szerencséjére nem érezte a fájdalmat.